

Pregunta-ho a la pols

Irene Pujades / *Butxaca*

Heus aquí un vailet de vint anys amb ínfules d'escriptor que es trasllada de Colorado a la polsegosa Los Angeles, terra de cotxes i de palmeres. Publicada l'any 1939, Pregunta-ho a la pols és la segona entrega del quartet de novel·les protagonitzades per Arturo Bandini, que podria ser l'alter ego de John Fante: un italoamericà d'origen humil, més americà que Amèrica, entranable en la seva hipocondria, marcat per la culpa del llegat catòlic, egocèntric, malbaratador i covard, ésser inexpert i tanmateix entusiasta. L'obra va passar desapercebuda en el seu moment, però va recuperar-se als anys setanta gràcies a l'embranchida de Charles Bukowski, que en firma el pròleg.

La novel·la se centra en els intents de Bandini de triomfar com a escriptor i en les seves peripècies amb Camilla López, una cambrera mexicana. L'argument és bastant vulgar, però a vegades les trames no importen gaire. Pregunta-ho a la pols és sobretot un retrat magnífic del Los Angeles de la Gran Depressió: "flor trista a la sorra", llar de promeses i palmeres ennegrides, de gent pelada i edificis vells. I és, també, una aproximació psicològica reeixida al vaivé d'eufòria i misèria que corre per les venes del jove Bandini. L'obra desprèn una tristesa xafogosa que Fante gestiona amb molta classe; escriu com si ballés. La traducció de Martí Sales en segueix la coreografia, i aquest estil orgullós i desmanegat és motiu suficient per reclamar la grandesa del llibre.